

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Вознесенського геріатричного пансіонату**

16.07.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16.07.2024 групою НПМ здійснено відвідування Вознесенського геріатричного пансіонату (далі – пансіонат, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Паршакова Ольга Валеріївна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Цикаленко Ірина Ігорівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Петросов Владислав Георгійович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сидоренко Віта Миколаївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Київська, 275, м. Вознесенськ, Миколаївська область.

Керівник закладу – в. о. директора Шурабура Сергій Олегович (на посаді з 12.07.2023).

Згідно з Положенням про Вознесенський геріатричний пансіонат, затвердженим наказом директора департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації від 01.08.2013 № 103, пансіонат є стаціонарною соціально-медичною установою загального типу для постійного проживання громадян похилого віку, ветеранів війни та праці, інвалідів, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування.

Пансіонат розрахований на перебування 160 осіб. На день відвідування в закладі перебувало 146 підопічних (58 осіб – жінки, 88 осіб – чоловіки). Окрім того, 41 підопічний закладу має статус внутрішньо переміщеної особи (з Херсонської, Донецької, Миколаївської областей).

За період з 01.01.2023 по 31.12.2023 у пансіонаті померло 38 осіб, за 2024 рік станом на 01.07.2024 – 14 осіб.

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 05.02.2020 № 257 заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю: організація і управління охороною здоров'я, терапія, психіатрія, загальна практика-сімейна медицина, стоматологія, клінічна лабораторна діагностика; за спеціальностями молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

Штатна чисельність працівників пансіонату складає 112,5 шт.од., з яких 63 шт.од. – медичний та молодший медичний персонал. Відповідно до штатного розпису на 2024 рік в закладі наявні посади лікарів, а саме: лікар-психіатр – 0,5 шт. од., лікар терапевт – 0,5 шт. од., лікар-стоматолог – 0,5 шт.од., лікар загальної практики – 0,5 шт.од.

За тарифікаційним списком працівників станом на 01.03.2024 в пансіонаті працює 107 осіб.

До посадових інструкцій персоналу окремим пунктом внесено обов'язок дотримуватись вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» підопічними укладено (підписано) договори (декларації) з лікарями, які надають первинну медичну допомогу.

Закладом здійснюється організація надання вторинної медичної допомоги.

Під час огляду наявних у закладі медичних препаратів не виявлено ліків з терміном придатності, що минув.

У закладі наявне приймально-карантинне відділення, до якого розміщуються під час влаштування до інтернату підопічні на 14 днів для подальшого спостереження та попередження розповсюдження інфекційних захворювань.

Особові картки підопічних, індивідуальні плани реабілітації та інша документація щодо підопічних ведеться відповідно до вимог чинного законодавства.

Працівники пансіонату своєчасно проходять медичні огляди.

Заклад співпрацює з благодійними та волонтерськими організаціями, від яких отримує гуманітарну допомогу, що обліковується відповідно до чинного законодавства та використовується на потреби підопічних.

У 2023 році на рахунки пансіонату надійшло 21 598 416,00 грн.

Фінансування закладу на 2024 рік складає 21 100 780,00 грн.

Витрати на харчування на одну особу в день станом на 01.06.2024 складають 93,08 грн, витрати на медикаменти на одну особу в день складають 4,62 грн.

Пансіонат має затверджений наказом директора від 10.11.2019 План евакуації Вознесенського геріатричного пансіонату, а також План реагування на надзвичайні ситуації, затверджений в.о. директора від 01.07.2024.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» закладом налагоджена співпраця з місцевим центром з надання безоплатної правової допомоги.

Територія пансіонату огорожена (фото 1), облаштована зонами для відпочинку на свіжому повітрі (фото 2). Підопічні вільно пересуваються територією закладу, а також мають доступ до своїх житлових кімнат та ліжок протягом дня.

В закладі запроваджено огорожені ділянки для потреб підопічних (вирощується кріп, цибуля, щавель та інша зелень).

В пансіонаті функціонує релігійний куточок. Також для задоволення релігійних потреб підопічних до закладу регулярно навідуються священнослужителі. В кімнатах за бажанням підопічних наявна релігійна література (фото 3).

Заклад має 1 двоповерховий корпус. Ліжкові хворі підопічні розміщуються на першому поверсі пансіонату.

Житлові кімнати другого поверху обладнано умивальниками (фото 4).

Групою НПМ відмічено задовільний рівень дотримання санітарно-гігієнічних вимог та дезінфекційних заходів у житлових приміщеннях пансіонату.

У холах облаштовані зони відпочинку, наявні телевізори для спільного перегляду (фото 5).

Вікна пансіонату не заграбовані, наявні схеми евакуації на кожному поверсі.

Житлові кімнати здебільшого розраховані на проживання від однієї до двох осіб на другому поверсі, та від двох до п'яти осіб на першому поверсі. Санітарний стан постільної білизни та одягу підопічних задовільний. Підопічні забезпечені сезонним одягом.

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за ліжковими хворими підопічними: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур. Неприємні запахи в житлових кімнатах відсутні.

Постільна білизна та одяг підопічних персоналізовано (фото 6).

Також підопічні мають можливість проживати в пансіонаті сім'ями.

У пансіонаті організовано чотириразове харчування, у тому числі дієтичне, у межах затверджених норм харчування.

В закладі облаштовано окрему кімнату з тренажерами для заняття спортом (фото 7).

Також підопічні користуються бібліотекою (фото 8), власними мобільними телефонами та іншою технікою (фото 9).

Заклад забезпечено трьома генераторами: основний на 80 кВт та допоміжні на 45 та 35 кВт.

В закладі централізоване водопостачання. Згідно з результатами санітарно-мікробіологічного дослідження вода відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10

«Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» відповідно до Протоколу № 110 дослідження якості питної води.

Підопічні мають можливість відвідувати магазин та здійснювати покупки два рази на тиждень у супроводі персоналу закладу.

Двоє підопічних офіційно працевлаштовані в закладі та отримують заробітну плату.

Усі приміщення інтернату забезпечено інтернетом (фото 10).

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 90 підопічними та 8 працівниками закладу. Підопічні під час відвідування мали доглянутий зовнішній вигляд, були відкриті та зацікавлені в спілкуванні. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 16.06.2020, за результатами якого групою НПМ виявлено порушення прав підопічних на охорону здоров'я та медичну допомогу та на контакти із зовнішнім світом.

За результатами попереднього відвідування НПМ пансіонату вносились такі рекомендації щодо дотримання прав підопічних та діяльності закладу, а саме:

- посилити контроль за використанням засобів індивідуального захисту та проведенням температурного скринінгу підопічних пансіонату. Налагодити роботу фіксації показників стану здоров'я підопічних.

- посилити контроль щодо дотримання працівниками та підопічними запроваджених карантинних заходів, дотримання маскового режиму;

- вирішити питання щодо забезпечення умов для вільного дозвілля підопічних, запровадити розважальні програми, секції, вільний перегляд телепередач;

- провести підключення закладу до мережі Інтернет;

- укласти договір на утилізацію медичних відходів.

Зазначені рекомендації виконані за попередній період. Зокрема, пансіонат підключено до мережі Інтернет, укладено договір на утилізацію медичних відходів.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. В закладі наявні підвальні приміщення, які, зі слів персоналу пансіонату, використовуються як укриття. Проте відповідно до Акту оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття від 30.01.2023 ці приміщення можуть бути включено до фонду захисних споруд цивільного захисту за умов:

влаштування другого входу/виходу, обладнання входів/виходів засобами для доступу осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;
влаштування системи зв'язку;
передбачення резервного освітлення;
обладнання системою опалення;
забезпечення первинними засобами пожежогасіння;
забезпечення резервуарами для збирання фекальних вод або виносними баками або біотуалетами або туалетами з каналізаційним відведенням;
забезпеченням баками для питної води;
обладнанням системою вентиляції;
влаштування місць для сидіння та лежання.

Групою НПМ встановлено, що підвальні приміщення використовуються як склад (фото 11), умови для включення такого приміщення до фонду захисних споруд цивільного захисту не виконано, що порушує вимоги пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – Критерії діяльності), та наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Також підвальне приміщення має круті сходи, що унеможлиблює швидку евакуацію до укриття підопічних, які належать до маломобільних груп населення (фото 12).

У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні підопічні дотримуються правила «двох стін», ліжкових хворих підопічних накривають ковдрами.

2. У порушення вимог ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту» заклад не в повній мірі обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, системою оповіщення та евакуації, що може становити загрозу для життя та здоров'я підопічних і персоналу у разі виникнення надзвичайної ситуації.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

3. З 2020 року у закладі не проводяться періодичні медичні огляди підопічних вузькими спеціалістами. Через відсутність періодичного огляду лікарями неможливо ідентифікувати погіршення стану здоров'я підопічних на ранніх етапах розвитку хвороби та призначити відповідне лікування. Таким чином підопічним закладу не забезпечено відповідний контроль за станом здоров'я.

4. В закладі на нічну зміну залишається лише 1 працівник з числа середнього медичного персоналу (медична сестра), у зв'язку з чим неможливо забезпечити належний догляд за всіма підопічними закладу.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України, стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

5. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах пансіонату, що є порушенням норм житлової площі на одну особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Наприклад, площа однієї з кімнат становить 20,359 м² (фото 13), а в самій кімнаті проживають 5 осіб. Відтак на одну особу припадає 4,07 м².

Зазначене порушує передбачені чинним законодавством норми площі на особу (8-10 м²).

6. В закладі відсутні баки з питною водою в доступних для підопічних місцях, а саме в коридорах житлового корпусу та кімнатах підопічних.

7. Приміщення харчоблоку та житлового корпусу потребує вжиття дезінсекційних заходів через розповсюдження тарганів. Відповідно до вимог статті 18 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» юридичні особи незалежно від форм власності та громадяни зобов'язані забезпечити проведення профілактичних дезінсекційних заходів у житлових, виробничих та інших приміщеннях (будівлях) і на земельних ділянках, що належать їм на праві власності чи надані в користування, здійснюють інші заходи з метою недопущення розмноження гризунів та комах (фото 14).

Керівництво пансіонату повідомило групу НПМ про вжиття заходів щодо дезінсекції тарганів (фото 15).

8. Підопічні закладу харчуються з металевого посуду та використовують при прийомі їжі тільки ложки. Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – КЗК) у пункті 35 Восьмої Загальної доповіді [СРТ/Inf (98) 12] зазначає, що слід надавати підопічним можливість використовувати елементи звичайного «нелікарняного» життя – наприклад, користуватися відповідним посудом та столовими приборами, що є невід'ємною частиною програми психосоціальної реабілітації.

Вказаний недолік усунено керівництвом пансіонату, про що надано групі НПМ відповідні підтвердження та фотоматеріали (фото 16).

9. Відповідно до затвердженого в закладі розпорядку дня підопічних пансіонату (фото 17), проміжок часу між останнім прийом їжі та нічним сном становить 2,5-3 години, що суперечить пункту 5 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772 (далі - Типове положення).

Окрім цього, графік приймання їжі (фото 18) не співпадає із розкладом дня.

10. Відповідно до показників термометра в холодильнику для зберігання харчових продуктів температура становила 20⁰С. Проте в журналі температурного режиму та технічного обслуговування холодильного устаткування станом на 16.07.2024 вказано температуру 4-6⁰С, що свідчить про формальне заповнення документації харчоблоку (фото 19, 20).

Також ранкові добові проби, які зберігалися в холодильнику, промарковані невідповідною датою, а саме 3.06 - 18:00 (фото 21).

11. Меню на день відвідування складено іноземною мовою та не містило інформації про вагу порцій (фото 22), що може бути підставою для зловживань в процесі організації харчування в закладі. Пунктом 10 розпорядку дня передбачений полудень, однак в меню щодо цього інформація відсутня.

12. Під час відвідування встановлено, що матраци на ліжках підопічних, зокрема ліжкових хворих, огорнуті технічною пакувальною плівкою (фото 23). Зазначене порушує пункт 1.13 розділу III Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики від 19.08.2015 № 857, та може спричинити погіршення стану здоров'я підопічних, оскільки створює парниковий ефект при довготривалому користуванні, особливо в спекотну пору року.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

13. Не всі приміщення інтернату у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, що належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

в коридорах другого поверху житлового корпусу відсутні горизонтальні поручні для полегшення пересування підопічним, що відносяться до маломобільних груп населення;

відсутні кнопки виклику персоналу, що спричиняє незручності у разі коли ліжковий хворий потребує допомоги персоналу та порушує пункт 35 Типового положення;

верхні і нижні сходи не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходок сходового маршру і до горизонтальних площадок сходового маршру. Зазначене порушення усунуто під час складання звіту (фото 24);

в корпусі наявні необладнані пороги, що створюють перешкоди у пересуванні маломобільним підопічним (фото 25).

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

14. Працівники закладу порушують права підопічних на приватність, оскільки проводять гігієнічні процедури підопічним у присутності інших мешканців кімнати, не використовуючи при цьому ширми. Більш того, використання туалетного стільця, зміна підгузків та миття підопічних у присутності інших осіб порушує право мешканців на повагу до людської гідності (фото 26).

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

15. На інформаційних стендах закладу відсутня інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав, інформація про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тощо.

Під час складання звіту вказане порушення усунуто, про що групу НПМ поінформовано керівництвом пансіонату та надано відповідні фотоматеріали (фото 27).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Миколаївській обласній військовій адміністрації:

забезпечити контроль за додержанням прав підопічних;

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Вознесенського геріатричного пансіонату;

забезпечити обладнання приміщення пансіонату автоматичною пожежною сигналізацією, системою оповіщення та евакуації.

2. Вознесенському геріатричному пансіонату забезпечити:

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

функціонування автоматичної пожежної сигналізації, системи оповіщення та евакуації в приміщеннях пансіонату;

проведення періодичних медичних оглядів вузькими спеціалістами;

належну кількість медичного персоналу на добу;

дотримання норм житлової площі на одну особу;

облаштування баків з питною водою в доступних для підопічних місцях;

забезпечити останнє приймання їжі за дві години до сну;

належне ведення журналу температурного режиму та технічного обслуговування холодильного устаткування;

належне відбирання добових проб виготовлених страв;

складання меню державною мовою з відображенням інформації про вагу порцій;

використання медичної плівки на ліжках ліжкових хворих підопічних;
обладнання коридорів корпусу горизонтальними поручнями;
житлові кімнати кнопками виклику персоналу;
обладнання порогів в житловому корпусі;
використання ширм під час проведення санітарно-гігієнічних процедур.

Додаток: фотоматеріали на 7 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного
механізму в закладах соціального
забезпечення та освіти Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини**

Ольга ПАРШАКОВА

Фотоматеріали

Фото 1

фото 2

Фото 3

фото 4

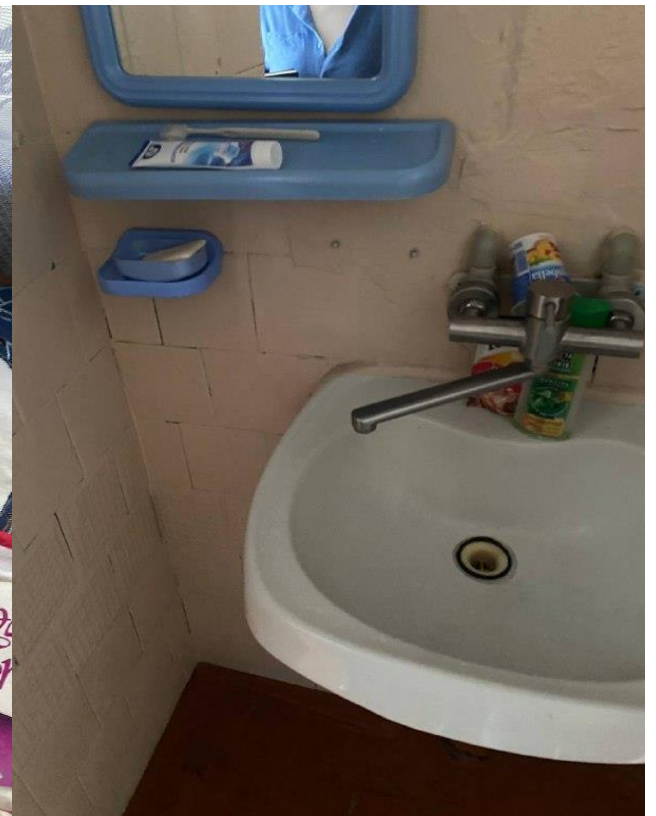

Фото 5

фото 6

Фото 7

фото 8

Фото 9

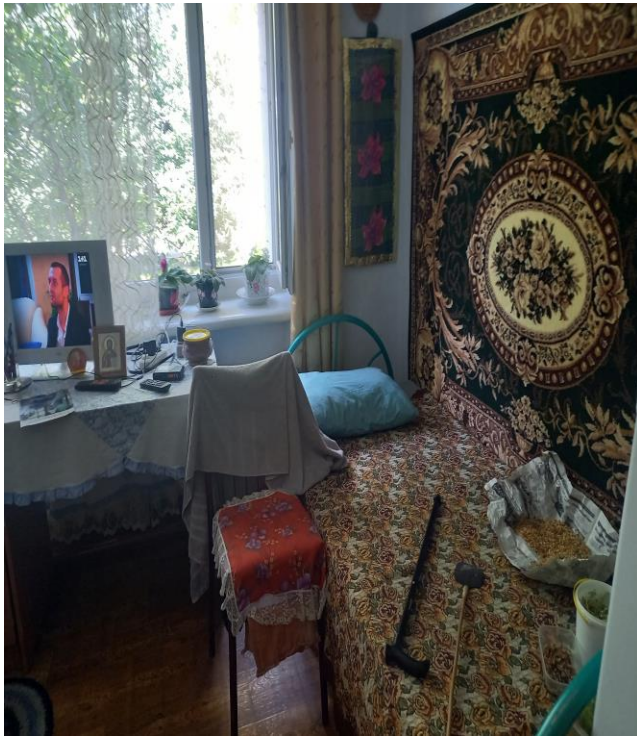

фото 10

Фото 11

фото 12

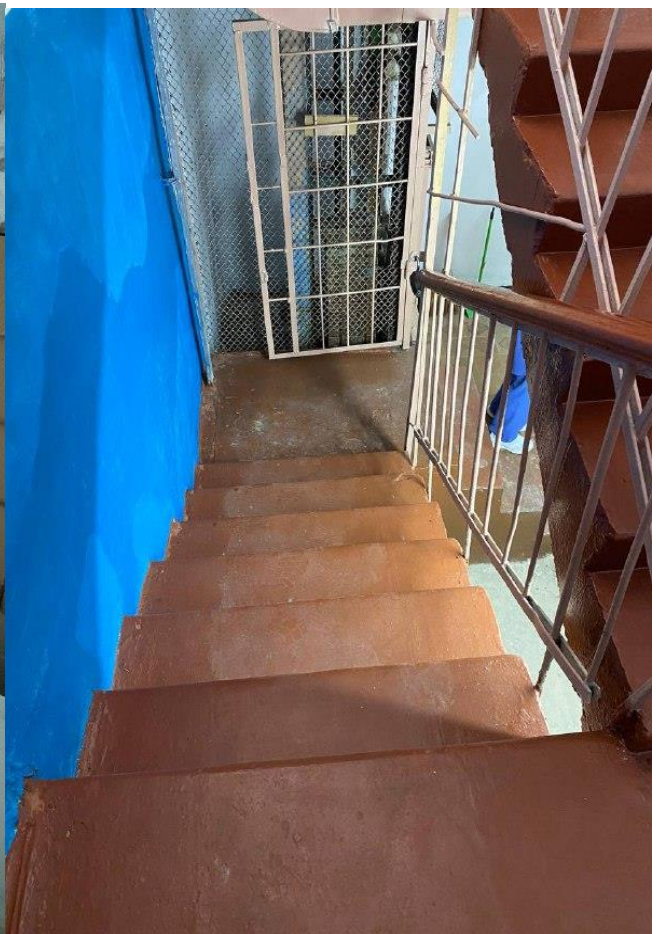

Фото 13

фото 14

Фото 15

фото 16

Фото 17

Затверджено:
Наказом по Волинському
Геріатричному пансіонату
№ 11 від 21.01.2014 р.

Розпорядок дня підопічних пансіонату

1	Підйом	6.30
2	Санітарно-гігієнічні процедури	6.30-8.00
3	Прогулянки на свіжому повітрі, дозвілля	8.00-9.00
4	Снідавок	9.00-9.30
5	Культурно-дозвілєві заходи, фіз. терапія (за окремими планами розкладу)	9.00-15.00
6	Відвідування бані (за окремим графіком)	8.00-15.00
7	Лікувальні процедури	10.30-13.00
8	Обід	13.00-13.30
9	Відпочинок (тиха година)	15.00-16.00
10	Полудень	16.00-16.30
11	Прогулянки на свіжому повітрі, перегляд телепередач дозвілля	16.30-19.00
12	Вечера	19.00-19.30
13	Перегляд телепередач, дозвілля	19.30-21.45
14	Санітарно-гігієнічні процедури	21.45-22.00
15	Сон	22.00-6.30

фото 18

Категорія В
Клас П-ІІа

ГРАФІК ПРИЙМАННЯ ЇЖІ

Сніданок – 9:00 - 9:30
Обід – 13:00 – 13:30
Полуденок – 16:00 -16:30
Вечеря – 18:30 – 19:00

**Миття рук та обробка
антисептиком
очистить Вас та**

Фото 19

фото 20

Дата	Шкарп №7 Сарпл 104720071		Шкарп №7 Роллар 104720068		Солоном Vest-Prbst.		Пігулки
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	
30.06.24	+3,0	+3,5	+6,0	+5,0	+5,0	+5,0	
1.07.24	+3,0	+7,0	+6,0	+5,5	+5,0	+5,0	Чай
2.07.24	+7,0	+7,0	+6,0	+5,0	+5,0	+5,0	Чай
3.07.24	+3,8	+7,0	+5,5	+6,0	+7,5	+5,0	Чай
4.07.24	+5,0	+7,0	+5,0	+6,0	+7,5	+5,0	Чай
5.07.24	+7,0	+7,0	+5,0	+6,0	+5,0	+7,5	Чай
6.07.24	+7,0	+3,8	+5,0	+6,0	+5,0	+5,0	Чай
7.07.24	+3,8	+7,0	+5,0	+6,0	+5,0	+7,5	Чай
8.07.24	+7,0	+3,5	+5,0	+6,0	+7,5	+7,5	Чай
9.07.24	+3,0	+3,8	+5,0	+6,0	+5,0	+4,5	Чай
10.07.24	+7,0	+3,5	+5,0	+5,5	+4,5	+5,0	Чай
11.07.24	+3,8	+7,0	+6,0	+5,0	+5,0	+7,0	Чай
12.07.24	+4,0	+3,5	+6,0	+5,5	+5,0	+5,0	Чай
13.07.24	+3,8	+7,0	+6,0	+5,0	+5,0	+5,0	Чай
14.07.24	+3,8	+4,0	+5,0	+6,0	+4,5	+7,5	Чай
15.07.24	+3,8	+3,5	+6,0	+5,5	+5,0	+5,0	Чай
16.07.24	+7,0	+7,0	+6,0	+5,0	+4,5	+7,5	Чай
17.07.24							Чай

Фото 21

фото 22

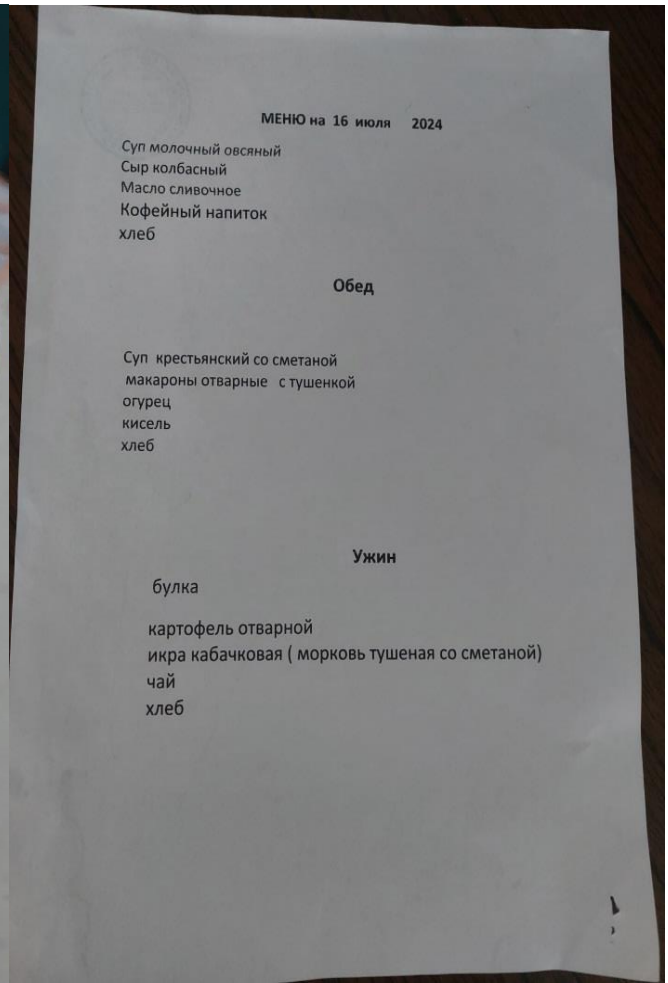

Фото 23

фото 24

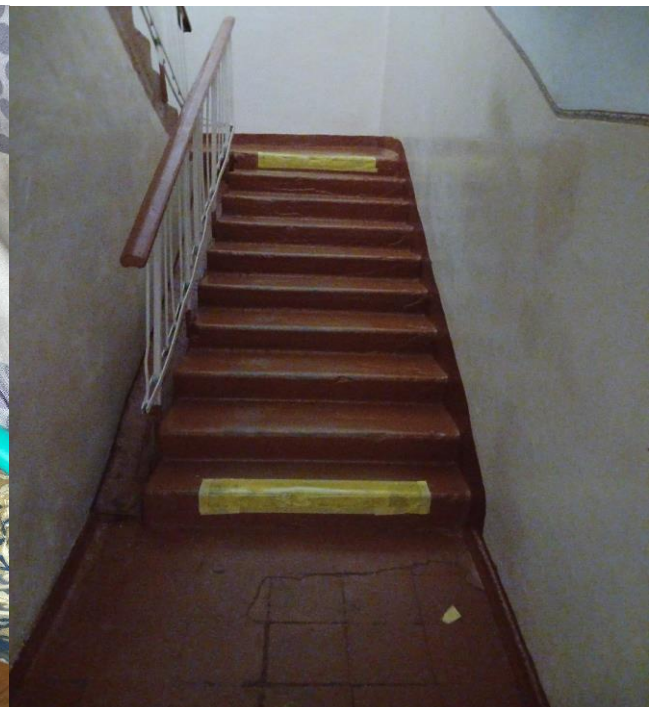

Фото 25

фото 26

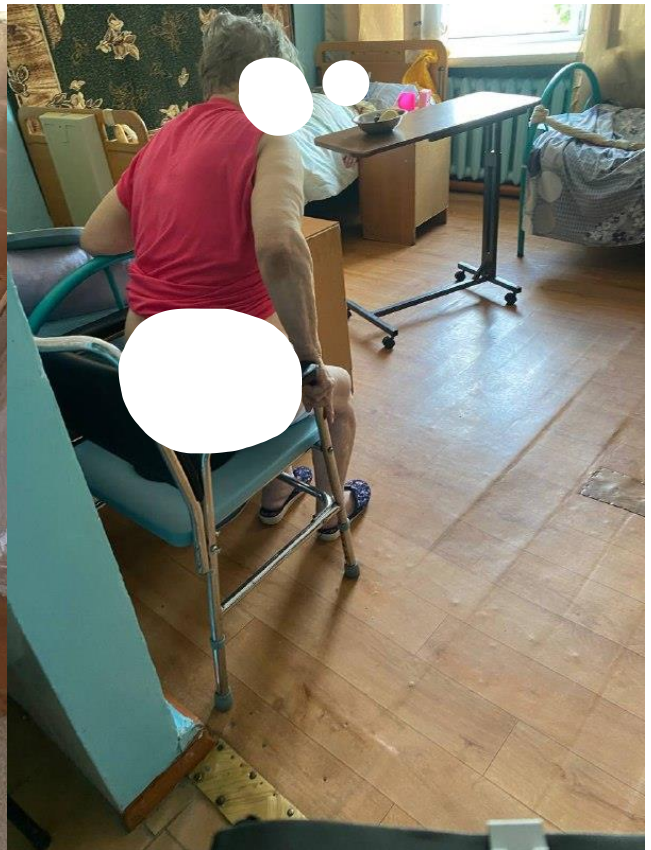

Фото 27

